

Werkdocument: Overzicht financiële regelingen

Versie 1 april 2021

www.erfgoedloketgroningen.nl

	2
Overzicht Financiële regelingen Cultureel Erfgoed Groningen - Provinciaal	3
Provinciale subsidieregeling Groot onderhoud en restauratie rijksmonumenten (GRRG)	4
Provinciale subsidieregeling Regulier onderhoud rijksmonumenten (RORG)	4
Cultuurfonds gemeentelijke monumenten, karakteristieke en beeldbepalende panden	5
Overzicht Financiële regelingen Cultureel Erfgoed - Landelijk	5
Instandhoudingssubsidie woonhuis-rijksmonumenten	6
Instandhoudingssubsidie (rijksmonumentale niet-woonhuizen) (SIM)	6
Subsidie restauratie grote rijksmonumenten	7
Subsidie herbestemming	7
Restauratiefonds-hypotheek	7
Restauratiefondsplus-hypotheek	8
Annuïteitenlening Restauratiefonds	8
Monumenten-hypotheek	8
Duurzame Monumenten-Lening	8
Kerken Nevenfunctie-Lening	8
Duurzame Scholenfonds-lening	8
Overige interessante Subsidies en Fondsen	8
J.B. Scholtenfonds en H.S. Kammingafonds	9
Hendrik Mullerfonds	9
Stichting Jan Menze van Diepen	9
Bouwfonds Cultuurfonds	9
Boerderijfonds	9
Veteranen fonds	9
Stichting Drs. Cor van Zadelhoff fonds	9
Stimuleringsfonds Volkshuisvesting	9
Klimaatlandschap Nederland	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Stichting TBI Fundatie	9
Diverse financieringen en subsidies via RVO (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland)	9
Haalbaarheidsonderzoek	9
Vroege fasefinanciering	9
Diverse regelingen voor verduurzaming	9
☐ Investeringsubsidie	9
☐ subsidieregeling energiebesparing eigen huis	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
☐ De energiebespaarlening	10
Diverse overige fondsen en/of subsidies	10
☐ Bewonersinitiatieven (het voormalig loket leefbaarheid)	10
☐ VSB fonds	11
☐ Bank Nederlandse Gemeenten Cultuurfonds	11
☐ Cultuursubsidie	11
☐ Mondriaanfonds	11
☐ Fonds voor Cultuurparticipatie	11
☐ Jeugdcultuurfonds	11
☐ Nederlands Filmfonds	11
☐ Nederlands Fonds voor de Podiumkunsten	11

Dit is een werkdocument;
 Adviseren over subsidies en fondsen
 is altijd maatwerk!
 Ook is dit een dynamisch document:
 subsidies en fondsen wijzigen regelmatig.
 We zijn voornemens dit document periodiek
 (minimaal 2x per jaar) te actualiseren.
 Versie 01-04-2021

☐	Oranjefonds	11
☐	Prins Bernhard Cultuurfonds:	11
☐	SNS REAAL Fonds	11
☐	Stichting Doen:	11
☐	Stimuleringsfonds Creatieve Industrie:	11
☐	Stichting Ammodo	11
☐	Koninklijke Nederlandsche Heidemaatschappij	11
☐	Jantje Beton	11
☐	Johan Cruyff Foundation	11
☐	Oranje-fonds:	11
☐	Skan-fonds	11
☐	Fundatie Van den Santheuvel, Sobbe	11
☐	Stichting weeshuis der doopsgezinden	11
☐	Regio Groningen-Assen:	11
☐	Agenda voor de Veenkoloniën:	11
☐	SNS fondsen	11
☐	Stichting Wildervank fonds	11
☐	Het Fonds	12
☐	Fonds voor de landbouw in de provincie Groningen	12
☐	Kunstraad Groningen	12
☐	Hazewinkelfonds	12
☐	Emmaplein Foundation	12
☐	St. Madurodam Steunfonds	12
☐	Haella Stichting	12
☐	Richard Kraijceck Foundation	12
☐	Fonds Sluyterman van Loo	12
☐	Stichting Het R C Maagdenhuis	12
☐	M.O.A.C Gravin van Bylandt Stichting	13
☐	Fondsen voor ouderen	13
☐	Maatschappij van Welstand	13
☐	Stichting tot behoud van het Nederlands orgel	12
☐	Stichting Marthe Havinga - fonds	13
☐	Meindersma – Sybenga stichting	13
☐	Stichting Orgelfonds Mooy	13
Websites		13
	https://www.ideeenbankgroningen.nl/	13
	https://www.lokalenergievoorwaarts.nl/financiering/	13
	https://mijnsubsidie.com/	13
	https://www.crowdfunding.nl/	13
	https://www.arsdonandi.nl/	13

Overzicht Financiële regelingen Cultureel Erfgoed Groningen - Provinciaal

Provinciale subsidieregeling Groot onderhoud en restauratie rijksmonumenten (GRRG)

Ook in 2021 is er weer budget beschikbaar voor het groot onderhoud aan uw rijksmonumentale pand. De subsidie is bedoeld voor groot onderhoud, waaronder restauratie en herbestemming, van rijksmonumentale gebouwen in de provincie Groningen.

<https://www.provinciegroningen.nl/subsidies/cultuur/groot-onderhoud-waaronder-restauratie-rijksmonumenten-grrg/>

Voor de subsidie gelden onder andere de volgende voorwaarden:

- Het moet gaan om een gebouwd rijksmonument in de provincie Groningen.
- Een rijksmonument met een woonfunctie komt alleen voor subsidie in aanmerking als het staat in één van de aardbevingsgemeenten. De provincie hanteert hierbij de voormalige gemeentegrenzen (zie de nadere uitleg in de subsidieregeling Regulier onderhoud (ROrg)).
- U beschikt over alle benodigde vergunningen. Als er geen vergunning nodig is voor de werkzaamheden, heeft u een verklaring nodig van uw gemeente waarin dit staat.
- De hoogte van de subsidiabele kosten binnen de totale projectkosten is minstens €35.000,-.
- Over de subsidiabele kosten is maximaal 70% subsidie mogelijk.
- De maximale subsidie is €400.000,- per project plus €20.000,- voor herbestemming.
- Daarnaast kunt u tot maximaal €5.000,- ontvangen voor energiebesparende maatregelen en voor kosten aan dakbedekking (anders dan in de Leidraad Subsidiabele Instandhoudingskosten) kunt u 50% subsidie aanvragen.
- De overige financiering van het project (cofinanciering) is helemaal geregeld.

Houd er rekening mee dat groot onderhoud en restauratie aan rijksmonumentale panden vaak vergunningplichtig is. Meer informatie kunt u opvragen bij uw gemeente.

Wilt u meer informatie? Schroom dan niet contact met het Erfgoedloket Groningen op te nemen!

Provinciale subsidieregeling Regulier onderhoud rijksmonumenten (ROrg)

Deze subsidie is bedoeld voor regulier onderhoud aan rijksmonumenten met een woonfunctie in particulier eigendom in de aardbevingsgemeenten (Groningen, Midden-Groningen, Het Hogeland, Loppersum, Appingedam en Delfzijl) in de provincie Groningen.

Denk erom: de provincie hanteert de voormalige gemeentegrenzen. Daarmee valt dus de voormalige gemeente Haren af, maar valt het deel van de gemeente Winsum dat nu bij gemeente Westerkwartier hoort wél binnen de regeling. Ook is per 6-2-2019 Oldambt aan het aardbevingsgebied toegevoegd.

U kunt één aanvraag per kalenderjaar indienen. Het maximale bedrag aan subsidiabele kosten bedraagt €35.000,- en aanvragen lager dan €1.000,- komen niet voor subsidie in aanmerking. De hoogte van de subsidie is 70% van de subsidiabele kosten en bedraagt dus maximaal € 24.500.

Wilt u weten welke werkzaamheden wel en niet worden gesubsidieerd, kijk dan in de 'Leidraad subsidiabele instandhoudingskosten'. Deze kunt u vinden via de website van de provincie Groningen:

<https://www.provinciegroningen.nl/subsidies/cultuur/regulier-onderhoud-rijksmonumenten-rog/>,

maar is ook bij ons op te vragen. En ook hier geldt: *wilt u meer weten, neem contact met ons op!*

Provinciale subsidieregeling regulier onderhoud karakteristieke panden en gemeentelijke monumenten Groningen (SOK)

Deze subsidie is bedoeld voor regulier onderhoud aan karakteristieke panden of gemeentelijke monumenten in de aardbevingsgemeenten (Groningen, Midden-Groningen, Het Hogeland, Loppersum, Appingedam en Delfzijl) in de provincie Groningen.

Denk erom: de provincie hanteert de voormalige gemeentegrenzen. Daarmee valt dus de voormalige gemeente Haren af, maar valt het deel van de gemeente Winsum dat nu bij gemeente Westerkwartier hoort wél binnen de regeling. Ook is per 6-2-2019 Oldambt aan het aardbevingsgebied toegevoegd.

Per karakteristiek pand of gemeentelijk monument kan maximaal één aanvraag per kalenderjaar worden ingediend. Het drempelbedrag van de werkzaamheden is €2.500,- en u kunt tot €10.000,- aan subsidiabele kosten aanvragen. Daarvan is de hoogte van de subsidie 50%. In het geval van boerderijen met een agrarische en/of industriële bestemming kan tot een maximum van €20.000,- aan subsidiabele kosten worden aangevraagd. Ook hiervan is de hoogte van de subsidie 50%.

Op de website van de provincie Groningen kunt u de gehele regeling nalezen: <https://www.provinciegroningen.nl/subsidies/cultuur/regulier-onderhoud-karakteristieke-panden-en-gemeentelijke-monumenten-sok/>. En natuurlijk geldt ook hier: *heeft u vragen, neem contact met ons op!*

Cultuurfonds gemeentelijke monumenten, karakteristieke en beeldbepalende panden

Uit het Cultuurfonds voor Monumenten Groningen kunnen eigenaren een laagrentende lening (maximaal €200.000,-) aanvragen voor regulier onderhoud en/of restauratie, eventueel in combinatie met herbesteding en verduurzaming van een gemeentelijk monument, karakteristiek of beeldbepalend pand. Voor voorwaarden en aanvragen, kijk op: www.restauratiefonds.nl.

Voor meer informatie: neem contact op met uw gemeente. U kunt bij hen niet alleen de mogelijk noodzakelijke vergunning aanvragen; zij stellen ook de (hoogte van) de kosten voor lening vast.

Overzicht Financiële regelingen Cultureel Erfgoed - Landelijk

Instandhoudingssubsidie woonhuis-rijksmonumenten

Deze nieuwe subsidie vervangt per 2019 de fiscale aftrek voor particuliere eigenaren van rijksmonumentale woonhuizen. Er kan subsidie aangevraagd worden voor kosten die bijdragen aan de instandhouding van de monumentale onderdelen van het woonhuis-rijksmonument.

Andere punten van aandacht zijn:

- Het subsidiepercentage voor onderhoudskosten gemaakt in 2020 en 2021 bedraagt 38%.
- De aanvraagperiode is tussen 1 maart en 30 april van het opvolgende jaar. Aanvragen kan digitaal via: <https://subsidie.monumenten.nl>.
- Er is geen minimum- of maximum aanvraagbedrag. Wel moet een aanvrager bij een aanvraag van meer dan €70.000,- een inspectierapport overleggen.
- Binnen 13 weken na de aanvraagperiode weet u of uw aanvraag wordt gehonoreerd en voor welk bedrag.
- Ook deze subsidieregeling volgt de 'Leidraad subsidiabele instandhoudingskosten'. Dus wilt u zeker weten of uw onderhoudskosten subsidiabel zijn, kijk even goed in deze leidraad.
- Voor eigenaren van rijksmonumenten in de (voormalige) aardbevingsgemeenten zijn de eerder genoemde subsidies mogelijk interessanter. Laat u goed informeren!

Wilt u meer weten? Neem dan contact met ons op.

Instandhoudingssubsidie (rijksmonumentale niet-woonhuizen) (SIM)

Deze subsidie bestaat al een aantal jaren, maar willen we toch graag nog even opnieuw bij u onder de aandacht brengen.

Bent u eigenaar van bijvoorbeeld een rijksbeschermd kerk, molen, fabriek, boerderij of ander rijksmonument dat (oorspronkelijk) niet bestemd is als woonhuis, dan kunt u in aanmerking komen voor instandhoudingssubsidie.

Dit geldt overigens ook als u een archeologisch of groen rijksmonument in uw bezit heeft. Het gaat hierbij om sober en doelmatig onderhoud. De subsidieregeling is in het leven geroepen om planmatig onderhoud van rijksmonumenten te stimuleren. Denk aan schilderwerk of onderhoud goten, maar ook de planvormingskosten en begeleiding van de uitvoering is subsidiabel.

Jaarlijks kunt u tussen 1 februari en 31 maart subsidie aanvragen. U vraagt dan aan voor een periode van zes jaar. U heeft dan ook meerjarenbegroting nodig om de subsidie te kunnen aanvragen. Het subsidiepercentage bedraagt per 2019: 60% van de subsidiabele kosten (dat was tot aan 2019: 50%).

Maximaal kunt u 3% van de (verzekerde) herbouwwaarde van uw pand krijgen over de periode van zes jaar (waarvan dus 40% door de eigenaar zelf moet worden bijgedragen).

Rekenvoorbeeld:

De herbouwwaarde is: € 1.500.000,-

0,5% subsidie per jaar:	€ 7.500,-	
x 6 jaar:	€ 45.000,-	
	waarvan 60% subsidie:	€ 27.000,-
	waarvan 40% eigen bijdrage:	€ 18.000,-

De subsidie wordt na toekenning uitgekeerd in jaarlijkse voorschotten. Na 6 jaar wordt de subsidie definitief vastgesteld en eventueel verrekend. Afhankelijk van de hoogte van het subsidiebedrag, wordt de mate van verantwoording bepaald: van opstellen van een nieuw inspectierapport tot ook een financieel verslag.

Meer weten? Kijk op www.monumenten.nl of neem contact met ons op!

Subsidie restauratie grote rijksmonumenten

Grote rijksmonumenten kampen vaak met restauratieachterstanden. Het gaat dan om kostbare restauraties. Met de *Subsidieregeling restauratie rijksmonumenten 2019-2020* stelt het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap € 60 miljoen beschikbaar om deze gebouwen te behouden voor de toekomst.

Subsidieaanvragen kunnen in het najaar worden ingediend bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

De regeling is bedoeld voor rijksmonumenten met een restauratieproject van minimaal 2,5 miljoen euro aan subsidiabele kosten. *Vooralsnog is nieuwe openstelling van deze regeling niet duidelijk.*

Subsidie herbestemming

Er zijn twee landelijke regelingen voor herbestemming met als doel duurzaam gebruik van monumenten en van gebouwen met een cultuurhistorische waarde te bevorderen. De regelingen voorkomen dat monumenten waarvoor een nieuwe functie lastig te vinden is, langere tijd leeg staan en daardoor snel achteruit gaan.

De twee regelingen zijn:

- **Haalbaarheidsonderzoek:** aanvraag van minimaal 10.000 maximaal 25.000, 70% subsidie
- **Wind- en waterdicht:** aanvraag van minimaal 10.000 en maximaal 50.000, 70% subsidie

De subsidie is niet alleen voor rijksmonumenten, maar alle gebouwen met cultuurhistorische waarde (zijnde niet reguliere woonhuizen) kunnen een aanvraag indienen tussen 1 oktober en 30 november. Toekenning vindt plaats door middel van tendering. Denk erom: aanvragen vanuit professionele organisaties monumentenbehoud (POM) gaan voor in de tendering.

Vanaf 2020 kan deze regeling ook worden ingezet voor onderzoek naar **verduurzaming** van niet-woonhuismonumenten. Kijk [hier](#) voor meer informatie,

Restauratiefonds-hypotheek

Als u binnenkort een rijksmonument gaat restaureren en/of onderhouden, komt u in veel gevallen in aanmerking voor een laagrentende Restauratiefonds-hypotheek.

De Restauratiefonds-hypotheek is een lening met een lage rente (vanaf 1%). De hoogte van de lening is afhankelijk van de instandhoudingskosten die u maakt (voor restauratie en/of onderhoud) en wordt bepaald door een bouwkundig bureau, geselecteerd door het Restauratiefonds. U kunt uw instandhoudingskosten voor 100% financieren. Meer informatie vindt u [hier](#).

Restauratiefondsplus-hypotheek

Gaat u een rijksmonument (niet-woonhuis) omvangrijk restaureren en herbestemmen? Dan kunt u een laagrentende Restauratiefondsplus-hypotheek aanvragen. Neem voordat u start eerst contact op met het [Restauratiefonds](#).

Annuiteitenlening Restauratiefonds

Dit is een aanvullende lening voor bijvoorbeeld een nieuwe keuken of badkamer, of voor de aankoop van een pand. Hierbij gelden marktconforme tarieven.

Monumenten-hypotheek

Gaat u een monument aankopen of gaat u uw monument restaureren? Dan kunt u mogelijk gebruik maken van de Monumenten-hypotheek. Het maakt niet uit of het een rijksmonument, gemeentelijk of provinciaal monument betreft. Voorwaarde is wel dat u het monument restaureert en eventueel verduurzaamt. Meer informatie vindt u [hier](#).

Duurzame Monumenten-Lening

Wilt u energiebesparende maatregelen toepassen in uw monument? Het Restauratiefonds biedt hier ook financieringsmogelijkheden voor. Vaak met een lage rente. Bijvoorbeeld met de Duurzame Monumenten-Lening voor eigenaar-bewoners van rijksmonumenten. Meer informatie vindt u [hier](#).

Kerken Nevenfunctie-Lening

Met de Kerken Nevenfunctie-Lening financiert u werkzaamheden die de gebruiksmogelijkheden van de kerk verruimen. U kunt hierbij denken aan sanitaire voorzieningen, verwarming of een pantry. Met deze nevenactiviteiten kan de kerk extra inkomsten genereren. De Kerken Nevenfunctie-Lening kan ook ingezet worden voor duurzaamheidsmaatregelen of herbestemmingskosten. Meer informatie vindt u [hier](#).

Duurzame Scholenfonds-lening

Met de Duurzame Scholenfonds-Lening kunt u duurzaamheidsmaatregelen in uw monumentale school financieren tegen een lage rente. Het gaat hierbij om maatregelen die leiden tot minder energieverbruik, duurzamer energieverbruik en verbetering van het binnenklimaat in de school. Eigenaren en/of gebruikers van een rijks-, gemeentelijk- of provinciaal monument dat (na investering) in gebruik is als school voor (speciaal) basis en/of voortgezet onderwijs kunnen met de Duurzame Scholenfonds-Lening duurzaamheidsmaatregelen financieren. Meer informatie vindt u [hier](#).

-> Denk erom: bij alle subsidies en/of leningen geldt: er moet een **omgevingsvergunning** zijn afgegeven voor de werkzaamheden. Enkel 'regulier' onderhoud is vergunningsvrij.

-> Alle monumenteigenaren kunnen tegen gereduceerd tarief een abonnement afsluiten op de **Monumentenwacht** in hun provincie.

Overige interessante Subsidies en Fondsen

J.B. Scholtenfonds en H.S. Kammingafonds

Verleent een bijdrage aan sociale en culturele noden in de provincie Groningen. Denk daarbij aan feestconcerten, boeken, theaterproducties, erfgoededucatie, maar ook renovaties dorpshuizen en restauraties monumenten. Aanvragen indienen voor elke vergadering. <http://www.jbs-hsk.nl>.

Hendrik Mullerfonds

Het Hendrik Mullerfonds subsidieert diverse culturele doelen van landelijke betekenis, zoals de restauratie van belangrijke rijksmonumenten als kerken, orgels en kunstvoorwerpen. www.mullerfonds.nl (niet voor gebouwen die voor privé doeleinden worden gebruikt)

Stichting Jan Menze van Diepen

Voor het verkrijgen, beheren en tentoonstellen van voorwerpen (beeldende kunst, keramiek, gebruiksvoorwerpen, glas, curiosa, meubelen, etc.) www.vandiepencollectie.nl

Bouwfonds Cultuurfonds

Voor het ondersteunen van initiatieven die bijdrage aan kwaliteit en beleving van de openbare ruimte. Aanvragen voor 1 maart, 1 juli of 1 oktober. <https://www.bpdcultuurfonds.nl/>.

Boerderijfonds

Stimuleert hergebruik van historische boerderijen door restauratie, verduurzaming en herbestemming te ondersteunen. In 2021 is er één aanvraagronde met als uiterste inzenddatum 1 juli.

Voorwaarde is dat projecten nadrukkelijk een bijdrage leveren aan de leefbaarheid van het platteland en een meerwaarde zijn voor de directe leefomgeving. Naast financiële ondersteuning kunnen eigenaren vanuit het fonds ook met kennis worden ondersteund. www.boerderijfonds.nl

Veteranen fonds

Om de herinnering aan oorlog-erfgoed levend houden: <http://www.v-fonds.nl>.

Stichting Drs. Cor van Zadelhoff Fonds

Ontwikkeling van bijzondere projecten op het gebied van behoud beeldbepalende gebouwen en bejaardenzorg. Via Zadelhoff bv: <https://www.zadelhoff.nl/>

Stimuleringsfonds Volkshuisvesting

Maatschappelijk financiering op het terrein van wonen, wijken en stedelijke vernieuwing. <https://www.svn.nl/particulieren/>.

Stichting TBI Fundatie

Voor restauratie van belangrijke (uitzonderlijke) rijksmonumenten, onderdeel van TBI Holdings (Stichting TBI) www.tbi.nl

Diverse financieringen en subsidies via RVO (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland)

Haalbaarheidsonderzoek

Denk aan de subsidie voor het laten uitvoeren van een [haalbaarheidsonderzoek](#) naar de technische en economische risico's van een voorgenomen innovatieproject. Vanaf 2021 staat deze subsidie alleen open voor MIT haalbaarheidsprojecten waarvan de activiteiten passen binnen het LNV programma Duurzame visserij en aquacultuur.

Vroege fasefinanciering

Of een (laagrentende) lening voor starters en mkb-ondernemingen om te laten onderzoeken of hun ideeën kans van slagen hebben op de markt: de [Vroegefasefinanciering](#) (VFF).

Diverse regelingen voor verduurzaming

- Voor **isolerende maatregelen** geldt vooralsnog de **9% BTW regeling**.
- [Investeringssubsidie](#) kan daarnaast worden aangevraagd voor **duurzame installaties**.
- [De energiebespaarlening](#), is een regeling waarbij tot €25.000,- tegen gunstige rente een lening kan worden afgesloten voor energiebesparende maatregelen.
- [Teruggave BTW aanschaf zonnepanelen](#). Let op! Heeft u een erfgoedpand? Dan kan het zijn dat het plaatsen van zonnepanelen niet zondermeer mogelijk is. U kunt hierover meer lezen in de brochure [Ruimte voor zon!](#)
- Naast de energiebespaarlening zijn er verschillende duurzaamheidsleningen bij de diverse banken en subsidies bij gemeenten. Kijk voor regionale potjes op www.energiesubsidiewijzer.nl

Diverse overige fondsen en subsidies

Zoals de [subsidies](#) van provincie Groningen, als:

- [Bewonersinitiatieven \(loket leefbaarheid\)](#) - Hebt u als inwoner of groep inwoners in het aardbevingsgebied een kleinschalig initiatief dat uw woon- en leefomgeving beter, mooier en leuker maakt? Dan kunt u gebruikmaken van deze subsidieregeling tot maximaal 10.000,-.
- Voor grondeigenaren die maatregelen willen nemen om landbouwgrond in te richten als natuurgebied en voor eigenaren die hun landbouwgrond blijvend willen omvormen naar natuur zijn er subsidies vanuit de regeling [Kwaliteitsimpuls Natuur en Landschap](#).
- De [subsidie ruimtelijke kwaliteit](#) is bedoeld voor onderzoek om de kwaliteit van het landschap en de bebouwing in beeld te brengen. Ook is er geld voor de inzet van ontwerpers op het gebied van stedenbouw en landschap. Met deze subsidie wil de provincie de ruimtelijke kwaliteit van onze provincie verbeteren en onder de aandacht brengen zodat deze aantrekkelijk blijft voor inwoners en bezoekers.
- Het [Waddenfonds](#) investeert in initiatieven en projecten die de ecologie en duurzame economische ontwikkeling van het Waddengebied versterken. Daarnaast draagt het Waddenfonds bij aan het Investeringskader Waddengebied (IK), een meerjarig investeringsprogramma in grote projecten in het Waddengebied van de drie waddenprovincies Groningen, Fryslân en Noord-Holland.
- Voor eigenaren van een asbestdak en lokale energiecoöperaties is er de regeling [SamenZONderAsbest](#). Dakeigenaren kunnen een aanvraag indienen voor een gratis dakcheck, om de sterkte van de constructie en ligging van het dak te bepalen. Zo beoordelen we of een dak geschikt is voor deelname aan [SamenZONderAsbest](#). Voor lokale energiecoöperaties zijn vouchers beschikbaar als bijdrage in de ontwikkelkosten van het collectieve zonedak.

- Het Europees subsidieprogramma **LEADER** Oost-Groningen ondersteunt initiatieven van inwoners, ondernemers en organisaties uit Oost-Groningen voor het versterken van de economie, leefbaarheid en toerisme. LEADER Oost-Groningen bestrijkt het gebied van de gemeenten Oldambt, Midden-Groningen (geldt alleen voor het voormalige gemeente Menterwolde deel), Veendam, Pekela, Stadskanaal en Westerwolde. (NB. ook voor herbestemming belangrijke erfgoedpanden in het gebied.)
- Het **Transitiefonds Particuliere Woningvoorraad** wordt ingezet voor het bevorderen van een duurzame en toekomstbestendige woningvoorraad. Wanneer u als gemeente leegstand en/of verpaupering van particuliere woningen tegen wilt gaan met sloop of onttrekking van woningen in slechte staat, dan kunt u in aanmerking komen voor deze subsidie.
- Sommige gemeenten hebben subsidies voor duurzame maatregelen of onderhoud aan gemeentelijk monumentale panden en/of beeldbepalende panden. Kijk op de gemeentelijke website of dit van toepassing is.

Overige interessante subsidies / fondsen voor culturele projecten, publieksparticipatie, etc.

- **VSB fonds** - steunt culturele projecten waarbij de focus ligt op publiek en deelnemers: bijzondere, niet-reguliere projecten op het gebied van kunsten en cultureel erfgoed gericht op professionalisering, behoud, vernieuwing en diversiteit. U moet kunnen aantonen wat u bij de deelnemers of het publiek teweeg wilt brengen. En uw project zorgt voor directe verbinding of ontmoeting tussen kunst en mensen. Meer informatie vind u [hier](#).
- **Bank Nederlandse Gemeenten Cultuurfonds**: stimuleren van activiteiten op gebied van kunst en cultuur (voor en door gemeenten). Meer dan lokale uitstraling. Voorbeeld-stellend. Uniek. Terughoudend bij aanvragen vanuit instellingen die al overheidssubsidie ontvangen. <https://www.bngbank.nl/cultuurfonds/aanvraagprocedure>
- **Cultuursubsidie**: rijkssubsidie voor instellingen die behoren tot Landelijke Culturele Basisinfrastructuur en voor projecten (slechts in uitzonderlijke gevallen). <https://www.cultuursubsidie.nl/over-het-cultuurstelsel/rijkscultuurfondsen>.
- **Mondriaanfonds**: landelijk **stimuleringsfonds** voor beeldende kunst en cultureel erfgoed (cultuur bezit). Bevordert bijzondere en vernieuwde projecten en activiteiten van beeldend kunstenaars, publicaties, bemiddelaars en instellingen.
  - ➔ Ook voor projecten ontwikkeling nieuwe werkwijzen cultureel erfgoed (bijvoorbeeld jaar mobiel erfgoed 2014)
- **Fonds voor Cultuurparticipatie**: iedere Nederlander moet op termijn actief in aanraking komen met cultuur. Ondersteunt beleid en projecten langs de programmalijnen amateurkunst, cultuureducatie en volkscultuur.
- **Jeugdcultuurfonds**: financiële ondersteuning voor kinderen van 4 tot 18 jaar om lid te kunnen worden van bijvoorbeeld een toneelclub of muziekschool.
- **Nederlands Filmfonds**: stimuleren van de filmproductie in Nederland.
- **Nederlands Fonds voor de Podiumkunsten**: voor muziek, dans en theater.
- **Oranjefonds**: voor sociale initiatieven op het gebied van vrijwilligers, educatie, vergroten van participatie.
- **Prins Bernhard Cultuurfonds**: stimuleert cultuur- en natuurbehoud.
  - Lening voor restauratie van gaat via het NRF.

- Het Monumentenfonds 1818 laagrentende leningen tbv verbouwingen, renovatie en restauratie van gemeentelijke monumenten en monumentale kerken die (deels) een nieuwe bestemming krijgen. Primair in de provincie Zuid-Holland, regio West (Delft, Zoetermeer, Leiden, Den Haag, etc.).
- Piet Oudolf groen in de buurt fonds: 3,500 tot 5.000 euro voor projecten waarbij een braakliggend terrein wordt getransformeerd tot bijvoorbeeld buurt- of schooltuin.
- Fonds perzik van onsterfelijkheid: voor behoud, herstel en instandhouding van graven (van schrijvers).
- [SNS REAAL Fonds](#) (fonds 21): projecten en programma's voor Kunst & Cultuur en Jongeren & Maatschappij (muziek, film, literatuur, educatie).
- [Stichting Doen](#): projecten op het gebied van Duurzame Ontwikkeling, Cultuur, Welzijn en Sociale Cohesie (zichtbaar maken van baanbrekende initiatieven om andere te stimuleren).
- [Stimuleringsfonds Creatieve Industrie](#): voor architectuur (stedenbouw, landschapsarchitectuur en ruimtelijke ordening), vormgeving, e-cultuur en crossovers.
- [Stichting Ammodo](#): ontwikkeling van kunst en wetenschap door projecten, onderscheidend op internationaal niveau (beeldende kunst, muziek, podiumkunst, literatuur en architectuur).
- [Koninklijke Nederlandsche Heidemaatschappij](#): ondersteuning bij opzetten van uw [project](#).
- [Jantje Beton](#): speeltuinen en activiteiten met 'vrij buiten spelen'.
- [Johan Cruyff Foundation](#): schoolpleinen, sportactiviteiten voor de jeugd en sportaccommodaties.
- [Oranje-fonds](#): bevordert betrokkenheid in de samenleving.
- [Skan-fonds](#): scheidt kans voor mensen in kwetsbare situaties. Voor organisaties die zich richten op de versterking van sociale cohesie, zorg voor kwetsbare mensen en behoud van (im)materieel religieus erfgoed.
- [Fundatie Van den Santheuvel, Sobbe](#): voor maatschappelijke projecten
- [Stichting weeshuis der doopsgezinden](#): projecten op het gebied van jongeren opvang, verzorging, educatie en welzijn.
- [Regio Groningen-Assen](#): economisch kerngebied verder doorontwikkelen.
- [Agenda voor de Veenkoloniën](#): innovatieve landbouw.
- [SNS fondsen](#) per kern, als: www.snsfondseemsmond.nl www.snsfondsgrijpskerk.nl
- [Stichting Wildervank fonds](#): steun geven aan initiatieven uit de gemeenschap.
- [Het Fonds: ondernemersfonds Groningen](#), stimuleren samenwerking, maatschappelijke verantwoordelijkheid en betrokkenheid.
- [Fonds voor de landbouw in de provincie Groningen](#)
- [Kunstraad Groningen](#): subsidies voor amateurkunst, kunst & economie, wijk als werkplaats.
- [Hazewinkelfonds](#): eenmalige bijdrage voor sociale, maatschappelijke ondersteuning particulieren in de provincies Groningen en Drenthe.
- [Emmaplein Foundation](#): charitatieve, culturele, wetenschappelijke en algemeen nut beogende instellingen.
- [St. Madurodam Steunfonds](#): jeugd met achterstand. Bijvoorbeeld bijdrage aan duurzame gebruiksgoederen.
- [Haella Stichting](#): ouderen en jeugd met bijdrages voor computers en meubilair.
- [Richard Kraijceck Foundation](#): Kinderen in aandachtswijken in staat stellen om dicht bij huis met elkaar te spelen en te sporten.
- [Fonds Sluyterman van Loo](#): het welbevinden van ouderen. Ondersteunt projecten die zich richten op versterken van zelfredzaamheid van ouderen en behoud van autonomie en waardigheid.
- [Stichting Het R C Maagdenhuis](#): het bevorderen ontmoeting en zingeving.

- **M.O.A.C Gravin van Bylandt Stichting**: financiële steun bieden aan rechtspersonen die het algemene belang van mens en dier in Nederland beogen.
- **Fondsen voor ouderen**: een project of een initiatief met in de hoofdrol de doelgroep ouderen.
- **Maatschappij van Welstand**: ondersteuning van het protestantisme.
- **Stichting tot behoud van het Nederlandse orgel**: voor restauraties van historische orgels.
- **Stichting Marthe Havinga – fonds**: voor behoud van Groninger orgelkunst.
- **Meindersma – Sybenga stichting**: behoud van natuurmonumenten (voornamelijk Friesland) en restauratie (monumentale) kerken en orgels.
- **Stichting Orgelfonds Mooy**: herstel of wederopbouw van voor cultuurhistorie belangrijke orgels. <http://www.orgelfondsmooy.nl/>

Websites

<https://www.ideeenbankgroningen.nl/>

<https://www.lokaleenergievoorwaarts.nl/financiering/>

<https://mijnsubsidie.com/>

<https://www.crowdfunding.nl/>

<https://www.arsdonandi.nl/>

